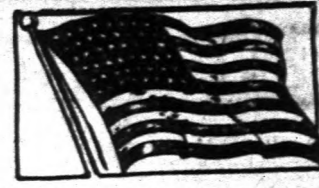

SZABADSÁG

Legrégibb és legnagyobb magyar napilapunk. — Megjelenik minden nap.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 174. SZÁM.

THIRTY-FOURTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1924 július 26.

HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT

'ERŐS MUNKA' A PROGRESSZIVEK HARCRI RIADÓJA

Washingtonban megalakult a progresszivek kampányirányító bizottsága.

FONTOS TERV.

Mennyibe kerül a progresszivek kampányja?

WASHINGTON, D. C., július 24. — Ma neveztek ki azt a bizottságot, amely a La Follette kampányt irányítani fogja.

A bizottság tagjai holnap konferenciára gyűlnek össze s megbeszélnek az a stratégia, amelynek alapján felveszik a harcot a másik két párttal szemben.

A bizottság körzetekre fogja osztani az országot, egy csomó szervező irodát állít fel s úgy akarja megszervezni a kampány céljára a párt híveit, hogy az eredmény az elnökválasztás alkalmával csakugyan kifejező és érdemleges legyen.

Ugyancsak a bizottság feladata lesz az, hogy kiszemelje a kampányszónokokat, akiket megféle propaganda iratokkal kell ellátni.

A holnapi konferencián megbeszélnek a kampány pénzügyi problémáját is. A végrehajtó bizottságnak, amelyben a kampány szóali összehoztak, alkalmasint Henry H. Rosenthal lesz az elnöke, aki a mai napon Washingtonba érkezett.

Egy albizottság fog megalkotni, amelynek az lesz a feladata, hogy a kampányhoz szükséges pénzt előteremtse. Ennek a bizottságnak az elnöke Rosenthal fog állni. La Follette kijelentette, hogy a három millió dolláros költségekre való utalás tulajdonosan nagy összeg.

La Follette ama reményének adott kifejezést, hogy a kampány, ha fog is pénzbe kerülni, három millió dollárt nem emészt fel.

D. B. Robertson, a Locomotive Firemen nevű szervezet elnöke, aki Clevelandban lakik, a végrehajtó bizottság egyik tagja.

Progresszive körökben nagy örömet keltett az a hír, hogy Spreckles kaliforniai bankár anyagilag hozzájárul a kampány sikeréhez.

Spreckles nemcsak vagyonos ember, hanem erkölcsi szempontból is fontos szerepet tölt be az amerikai társadalomban, ennél fogva a La Follette elvek indoklására a részéről a progresszivek részére nagy erkölcsi győzelmet is jelent.

ZSÁKMÁNYOLTAK A BANDITÁK

DETROIT, július 24. — Jacob Mazer, a Joseph Mazer Jewelry Co. beltagja ma délután ékszerbolt mutogatott Jack Wolfenak, a Capitol nevű ékszerbolt gazdájának. Azért mutogatta őket, hogy eladja.

Az üzlet egyelőre azonban megüszült. Megüszült pedig azért, mert a boltban megjelent két ember.

Es a két emberrel revolver volt. És odalétek az alkudozókhöz, a revolvert a mellüknek szegezték és elvitték magukkal az ékszerbolt, amelyeknek értékét Mazer 125,000 dollarra mondja.

Mialatt a két bandita a boltban dolgozott, egy harmadik őr állt az ajtó előtt. Mazer azt mondta, hogy szó ugyszóvalán alig esett az egész operáció alatt. A banditák simán és nagy szakértelmel dolgoztak, nem mulasztották el Mazer zsebeit is kikütni, amelyek tele voltak gyémántokkal.

Azután, amilyen gyorsan jöttek, olyan gyorsan és feltűnés nélkül távoztak.

Az egyik bandita az arcának alsó felét kendővel eltakarta. A rendőrség biztosra veszi, hogy Mazer ezt az embert ismeri, mert a rablás alatt a másik bandita a kezével eltakarta Mazer szemét.

HOLT PONTON ÁLLANAK A KONFERENCIA TÁRGYALÁSAI

Herriot miniszterelnök és a bankárok nem tudnak megegyezni a német kölcsön biztosítékaiában. — Amerikai megfigyelő szerint a helyzet nem reménytelen.

LONDON, július 24. — Bár Theunis belga miniszterelnök és az amerikai delegátusok a lehető legkezelebb erőfeszítésekkel igyekeznek közvetíteni, az ántant konferencia tárgyalásai még ma is holtpontra kerültek. A legerőteljesebb kísérletek sem tudták közelebb hozni egymáshoz Macdonald és Herriot miniszterelnökök álláspontját a Németországnak nyújtandó kölcsön biztosítékaiival szemben.

A királyi palotában rendezett garden party előtt és után újabb és újabb tárgyalások és magán beszélgetések folytak. Újból és újból keresték és kutatták a megegyezés alapját, amelyet egy francia delegátus szerint, egészen bizonyosan meg is fognak találni.

Megoldják a kettős problémát.

Theunis belga miniszterelnök és Thomas W. Lamont, a new yorki Morgan cég tagja hosszabb megbeszélést folytattak, hogy helyreállíthatják azt a megértő és beklékény szellemet, amely a konferencia korábbi mozzanatait oly biztatóan jellemezte.

"Ennyi jóakarattal" mondotta az idezett francia delegátus, "meg fogjuk találni annak a kettős problémának a kulcsát, hogy egyrészt megfelelő biztosítékokat adhassunk a bankároknak, másrészt fentarthatassuk Franciaországnak a versélyes szándékában biztosított törvényes jogait."

Egy amerikai megfigyelő, aki ma nyilatkozat keretében áttekintette az egész helyzetet, kijelentette, hogy a konferencia tárgyalásai, kétségkívül, holtpontra vannak, de azért semmi ok sincsen a sötét látásra. Az amerikai megfigyelő hangsúlyozta, hogy a Dawes terv ma is Európa egyetlen reménye s megjósolta, hogy a gazdasági és politikai zűrzavarok elűzése, amelyek a Dawes terv elbukása esetén annyira borzalmasan éreztetnék hatását, meg kell fogják egyeztetni az ellentétes érdekeket s újból egysíteni fogják a népeket.

A bankárok tagadják befolyásukat.

A bankárok továbbra is fenn tartják, hogy egyáltalán semmiféle irányban sem akarják befolyásolni Herriot miniszterelnököt. Nem terjesztették elő formulát s nem is szándékoznak a jövőben sem. A konferencia szakértői előtt már kifejtették, hogy milyen biztosítékokat kívánának a német kölcsönre s olyan formulát várnak, amely magába foglalja összes javasolt terveiket.

A bankárok azt hiszik, hogy ha Herriot miniszterelnök meré-

TAGADJA VALLOMÁSÁT AZ ÖRNAGY GYILKOSA.

NASHVILLE, S. C., július 24. — A 22 éves Frank Harrell, aki beismerte Samuel H. McLaren örnagynak meggyilkolását, visszavonta vallomását s a tett elkövetésével a cimboráját, Mortimer H. Kinget vádolja. Azt mondja Harrell, hogy miután az örnagy felvette őket autóbilijára, hogy ne kelljen gyalogolni az országúton, King szegezt revolvert a fejének s hirtelen felgyorsított az autóból s King lötte fejbe kétszer. Harrell azt mondja, hogy ő kérte Kinget, hogy ne ölje meg McLarent, de az rá sem hederített. King rabolta is ki az örnagyot Harrell új vallomása szerint.

ÖZÖNLIK A WHISKY AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBA.

WASHINGTON, július 24. — A partórség hivatalos jelentése szerint a whiskeycsempészek minden nehézség dacára sikerrel dolgoznak. Havonként átlag 1,000,000 láda whiskeyt csempészenek be az országba.

BESZURKOZTAK EGY FIATAL ASSZONYT.

ST. CLAIRSVILLE, O., július 24. — A 23 éves Mrs. Esther Sells brutális banda kezébe került, amidőn egy fiatal ember és egy fiatal leány társaságában kocscikázott a határban. Megállította az autóbilit tizenkét vámkoszhatos férfi, elhurcolták Mrs. Sellt és az erdőben forralt szurokkal bekenették tetőtől talpig, de ruhástól s így vissza tudott térni az autóba, amelyen barátai várakoztak rá. Mrs. Sells nem tudja, hogy miért szurkozták be.

SOK BANYÁSZ VAN MUNKANÉLKÜL OHIÓBAN.

BELLAIRE, O., július 24. — Dél-Ohióban igen megcsökkent a munka a bányavidekeken. — Megállapították, hogy 6,000 bányász van munka nélkül, a többiek se dolgoznak teljes időt.

AMERIKAIKAIK AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR VENDÉGEI

Az angol királyi család "garden party"-t rendezett az amerikai előkelőségek tiszteletére.

LONDON, július 24. — A Buckingham palota nagy udvarát ma lefoglalták az idegenek, vagy háromezren, akiknek javarészt amerikai volt. S a demokratikus amerikaiak borzástól örültek annak, hogy György királlyal, Mary királynővel és a walesi herceggel együtt uszónázhattak.

Ez volt az első eset, hogy a királyi család "garden party"-t rendezett amerikai vendégek tiszteletére.

A külföldi vendégek sorában volt Herriot francia miniszterelnök, Theunis belga miniszterelnök. Mindkét államfővel barátságosan elbeszélgetett az angol király.

Ugyancsak szívesen elbeszélgetett Hughes amerikai külügyminiszterrel és feleségével, Mary királynő és Mrs. Hughes húzomabb ideig társalogtak egymással.

A háromezer vendég rövidesen három csoportra oszlott. Az egyik csoport a királyt vette

SOK KÁBITÓSZERT HOZNAK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBA

A pénzügyminiszterium egyik megbízottja tervezett dolgozott ki a csempészek munkájának megakadályozására.

NEW YORK, július 24. — Véleménye szerint nemcsak Rum Row közelében az elmulat hónapokban ismételtén is nagy számban csempészek be külföldiek Amerikába.

Nathaniel Van Doren, a pénzügyminiszterium külön megbízottja ma kijelentette, hogy a csempészek megakadályozására egy tervezet dolgozott ki, amelyet be fog nyújtani a kormány.

A tervezet értelmében parti hajókat kellene Rum Rowba küldeni s ezeknek lenne a feladatuk a csempészetet megakadályozni.

BORZALMAS SZINHÁZ TÜZ PUSZTITOTT VERA CRUZBAN

Az áldozatok száma tulmege a harmincon. — Az agyontaposott gyermekek száma husz.

MEXICO CITY, július 24. — A vera cruzi színház katasztrófa áldozatainak a száma úgy látszik több, mint ahogy eleinte számították. A legújabb értesülések szerint egyáltalán nem lehetetlen, hogy az áldozatok száma meghaladja a harmincat. Az Eszlava színházban, mikor a film meggyulladt és a pánik kitört, az eddigi becsles szerint legalább husz gyermeket tapostak agyon.

A felnőttek közül legalább tizenöt meghalt, mások szerint csak tíz a felnőtt halottak száma. A súlyos sebesültek száma öt-

MEGDÖBBENÉST KELTETT A HÉT IFJU HALÁLA

High school növendékek tragikus módon vesztették el életüket.

VIZSGÁLAT.

Baj van az ohioi vasutkeresztésekkel.

ATTICA, O., július 24. — Az Oak Harbor melletti szerencsétlenség, amely tíz ember halálát követelte, mely megdöbbenést és megrendülést keltett ebben a községben. Az áldozatok között hét high school növendék van.

Az áldozatok pikniken voltak s egy truckon indultak vissza. Egy vasutkeresztésnél nem vettek észre a vonat közelését s ennek adták meg életüket a truckot.

Az elmult esztendőben Ohio államban ismételtén is ilyen szerencsétlenségek történtek.

A város lakossága részéről mozgalom indult meg azzal a céllal, hogy a vasutkeresztések olyanok legyenek, amelyekkel a tulgyakorai vasuti szerencsétlenségeknek elejét lehetne venni.

Az áldozatok közül egy esomó sebesült is van, akiket a kórházban ápolnak.

A halottak közül hetet Atticába hoztak s ma felvatalozták őket. Temetésük alkalmasint holnap lesz s valószínű, hogy a környék népe is részt fog venni a temetésben.

Miután a szerencsétlenség okát teljes pontossággal meg lehet megállapítani, tehát ebben az ügyben megindult a vizsgálat.

A high school növendékek halála négy szülő esetében végezte következményekkel járhat. A szülők, főként az anyák annyira szívrűre vették gyermekük tragikus elhunytát, hogy ők maguk is súlyosan megbetegedtek.

A halottak közül hármat Willard községbe vitték s azokat holnap fogják eltemetni.

Szerte a környéken mely megdöbbenést keltett a szerencsétlenség híre. Attica a mai napon olyan benyomást tett, mintha az egész várost gyász érte volna.

UJJÁÉLESZTIK PALESZTINÁT

LONDON, július 24. — Sir Herbert Samuel, Palesztina kormányzója a zionista világszervezet itteni kongresszusán úgy nyilatkozott, hogy a palesztinai zsidó állam felépítésében az elmult négy esztendő folyamán jelentős előhaladást értek el.

Az elmult két esztendőben, — mondotta a kormányzó, — sokkal nyugodtabb viszonyok uralkodtak. A bevándorlás egy ideje a kívánatosnál kisebb mértékben történt, de ez, a kormányzó szerint, tisztára az ország gazdasági helyzetétől függött. Legutóbb a bevándorlás ismét nagy mértékben megerősödött.

Az amerikai zsidók 40 százeades képviselést nyerneak abban a zsidó testületben, amely az angol ellenzést alatt álló Palesztina felépítésén dolgozik. Dr. Weizman szerint a közel Kelet legutóbbi eseményei nagy hozzájárultak ahhoz, hogy befolyásos angol körökben újból barátságosra fordult a hangulat Palesztina iránt. A palesztinai zsidó nemzeti otthonnak, valamint a zionista mozgalomnak helyzete — tette hozzá Dr. Weizman, — jelentősen megjavult. Ugyancsak Palesztina újáélesztésének munkája jól halad előre, amit a palesztinai kormány szilárd politikája s a zionista szervezet zavartalan munkája tették lehetségessé.

DÜHÖSEN PÁRBAJÓZNAK AZ OLASZ POLITIKUSOK.

RÓMA, július 24. — E héten már öt politikai párbaj volt Rómában. Tegnap verekedett meg Gray fascista képviselő Lucei szocialista képviselővel, aki azért hívta ki, mert a parlamentben osztrák kennek nevezte. Lucei a karján vágta meg elsőnek Grayt, mire a segítők beszüntették a párbajt. Egyik fél se tiltakozott a párbaj megakadályozása ellen, de ugyan csak cigányosan mondták meg egymásról a véleményüket.

KIGYULLADT EGY COLORADOI GÁZKUT.

PORT COLLINS, Colo., július 24. — A Mitchell-gázkut tüzet fogott szombaton s olyan lángnyitó eljárásban, amelynek az látni. A kutból 5 millió köbláb gázt szoktak kapni naponként.

EGÉSZ EURÓPA EGYETLEN ÓRIÁS LŐPORTORONNYÁ VÁLT

Egy angol képviselő szerint francia pénzen arzenállá alakították át Európa csaknem minden egyes országát. — Az európai népek háborúra készülnek.

LONDON, július 24. — "Európa a jelen pillanatban egyetlen óriás arzenál. Bármelyik pillanatban, bármelyik nép elhajítja azt a gyufaszálát, amely egy új háború borzalmas lángja fogja borítani az egész földrészt."

Edmund D. Morel, az angol parlament jól ismert szocialista tagja tette ezt a figyelmeztető nyilatkozatot, amikor legutóbb megdöbbenően ószinte interjú keretében rámutatott arra, hogy csaknem minden egyes európai ország minden erejével háborúra készülődik.

Morel azt állítja, hogy a legfőbb veszedelem Franciaország hatalmas ipari és pénzügyi érdekeiben rejlik s egy újabb nemzetközi konferencia egybehívását sürgeti, amelyen a lefegyverzés kérdését és a többi politikai és gazdasági problémákat megoldandák.

"Ezekben a napokban — jelentette ki a szocialista képviselő — Európában sokkal több hadianyagot gyártanak, mint bármikor a békekorok óta. A fegyver és muniógyártás fókuszpontjai a Skoda művek Csehországban és az osztrák állami munió telepek. Francia befolyás és francia pénz irányítja mind a kettőt. Ez év tavaszán a franciák a Skoda gyár részvényeiből 10 milliónyi értéket tartottak kezükben. A gyár igazgatója és technikai szakértői szintén franciák. Tovább menve ki merem jelenteni, hogy Csehország egész háborús gépezetét ma Franciaország ellenőrzi."

Osztrák fegyverek a kis ántantnak.

"Az osztrák állami gyárak óriás mennyiségű fegyvert és hadianyagot gyártanak. Az elmult tizenöt hónap alatt Ausztria egy millió Mauser fegyverrel, egy millió tekeres fegyvertöltéssel, 133 vagon gyalogsági tölténnyel, két vagon gépfegyverrel, igen nagy számú ágyúval és rengeteg más természeti munióval látta el Jugoszláviát."

Morel megállapította, hogy ugyancsak Románia és Lengyelország szintén nagy mennyiségű fegyvert és hadianyagot kaptak Ausztriából.

Amikor megkérdették, hogy Ausztria jelenlegi leszenyvedett viszonyai között, hogyan tud ilyen óriási mértékben hadianyagot gyártani, Morel így válaszolt: "A francia adófizetők pénzének segítségével, ami annyit jelent, hogy Franciaország kölcsönöket ad a kis ántant államainak, amelyeket azok munió vásárlására költenek el."

"A kis ántant államai emellett" — tette hozzá az angol képviselő — "még Angliában is rendeltek hadianyagot."

A francia pénz végzetes szerepe.

"A békeszerződés értelmében Ausztria nem szabad állam s nem gyárthatna voltképpen semmiféle hadianyagot. Az osztrák állami gyárakban, a nagyköveket tanácsának tudtán kívül még csak meg se teheték volna ezeket a megrendeléseket. Az egyetlen lehetséges feltétele az, hogy a szövetségesek szándékosan elneik a háborús készülődéseket. S így történik meg, hogy az orunk előtt a francia pénz löportoronyá alakítja át egész Európát."

MÜTÉTTTEL GYÓGYITJÁK A SZIVÉRELMESESZEDÉST IS

BÉCS, július 24. — Két amerikai orvosok hívták össze a konferenciát. A tanácskozáson rajta kívül, Coffey és Dr. Brown, a san franciscói Southern Pacific Hospital orvosi műtét utján teljesen meg tudták gyógyítani egy szív-érelmeszesedésben szenvedő betegüket. Ez az eredmény élénk érdeklődést váltott ki az itteni orvos-konferencián, amelynek tagjai a világ minden részéről gyűltek össze.

A konferencián résztvevő orvosok három csoportja az amerikaiakkal függetlenül szintén a sebeszt revén kereste a szív-érelmeszesedés gyógyítását. Dr. Wenenenbach, a híres bécsi szív-specialista, aki ebben a kérdésben az elmult év folyamán előadás-sorozatot tartott az Egye-

MEGJELENNEK A CHICAGOI GYILKOSSÁG VÉRFOJTJAI CAVERLY BIRÓ ASZTALÁN

Crowe ügyész bemutatta a bírónak a vésőt, a kötelet, a maró folyadékot, ami Bobby Franks halálát okozta.

A VÉRFOJTOS RUHADARABOK.

Leopold és Loeb ismét nyugodtan és izgalommentesen hallgatta a vallomásokot.

CHICAGO, Ill., július 24. — Az ügyész tovább folytatja a Franks fiu gyilkosai ellen a bizonyítékok felsorakoztatását. Crowe ügyész egyetlen egy momentumot nem hagy el a bizonyító eljárásban, amelynek az célja, hogy napnál világosabban állítsa a bíró elé: ennek a két fiúnak az akasztófán kell meghalnia.

Az ügyész által felsorakoztatott bűnjelkek között szerepelt ma az a véső, amellyel Leopold és Loeb halálra szurkálták Bobbyt, szerepelt az a kötel, amellyel összekötözték, szerepelt az a maró folyadék, amellyel aréat életelentítették és szerepelt az az írógép, amelyen a szároló levelet írták az áldozat apjának s amelyet beledobtak egy park lagunájába.

A vegyész szakértők megtették jelentésüket Caverly bírónak, a büntetőtörvényszék elnökének: az ügyész által a bíróság elé helyezett tárgyakon, ruhadarabokon, autó részekben és padlódarabokon a foltok: vér. Bobby Frank vére.

Az ügyész Caverly bíró elé tette azokat a ruhadarabokat, amelyeket Leopold és Loeb a gyilkosság napján, május huszonegyedikén viseltek. A vegyész szakértők ezeken is vérfoltokat találtak.

Szerelték ma a bíró asztalán az a vastag, teknősbéka kereti szemüveg, amelyet Leopold viselt. Ez a szemüveg tulajdonképpen az első láncszem, amely Nathan Leopoldot szorosan és félre nem érthető módon a gaztettehez fűzi.

Dr. William B. McNeally, a Cook megyei koroner orvos kijelentette, hogy azok a foltok, a melyeket a szintén felmutatott autóból takaró részletein találtak, szintén vértől származnak.

A mai tárgyalás igen gyors tempóban folyt, tekintettel arra, hogy a védelem ugyszóvalán alig avatkozott bele a szó előterjesztésébe, a védelem készen volt arra, hogy minden bizonyítékot azonnal elfogadjon. Sőt, az ügyvédek még ahöz sem ragaszkodtak, hogy keresztkérdéseket tegyenek fel.

A kihallgatás legnagyobb részét a vegyész szakértők kihallgatása, jobban mondva az újabb evidenciáknak a felsorakoztatása foglalta le.

Dr. McNeally, aki tízezer boncoló-vizsgálatot tartott már s aki ennek a kérdésnek veteránja, megállapította a bíró előtt, hogy Bobby Franks halálát tulajdonképpen fulladás okozta.

A többi orvos csak "néhány pereig volt a tanuszekek."

Huszonkét tanult hallgattak ki.

A mai napon huszonkét tanult hallgattak ki: ezek valamennyien arról beszéltek, hogy a két vádlott a gyilkosságot közvetlenül megelőző időben mit csináltak, mivel foglalkozott, hol járt és mit mondott.

Eddig összesen negyvenhét tanult vonulatott fel az ügyész, aki ma kijelentette, hogy az állam a bizonyító eljárást valószínűleg szombaton, de nem lehetetlen, hogy csak hétfőn, fogja fejezni.

Crowe államügyész ragaszkodik ahhoz, hogy az összes tanult kihallgassák. Az állam tanu- nak a száma majdnem száz. Darrow és Baehrach, a védőgyűvőd kijelentette, hogy az ügyész eljárásába mindaddig nem avatkozna bele, amíg pontosan követi az eljárást és a gyilkosságnak azt az újat, ahogy az újságok is megírták.

A mai nap nagyon eredményes volt s a munka gyorsan folyt: az ügyész egyik tanu- a másik után éreztette el a vádelem, anélkül, hogy kérdés intézett volna hozzá.

Leopold és Loeb ma is stoikusan nyugodalommal ulti végig a tárgyalást. Érdeklődés csak akkor mutatkozott az arcukon, mikor a vegyészek elkezdték az őt minus-technikaikat mondani. Előrenyújtott nyakkal figyeltek minden szóra.

